

Тренувальні збори з лінгвістики.
Командна олімпіада, юніори
29 червня 2016 р.

Максимальна оцінка за кожну з трьох задач — 30 балів
Час виконання туру — 3 години

У I тис. н. е. в Китайському Туркестані побутовали дві споріднених мови — тохарська А і тохарська В, що виникли з колись єдиної — пратохарської — мови. Нижче подано кілька пратохарських слів, якими їх відновили вчені:

ākānatsa	нерозумний	samā	такий самий
āsare	сухий	sākāre	щасливий
āstāre	чистий	stāṅkā	палац
kārāmārtse	тяжкий	tsāṅkār	вершина
pāratsako	груди	wālo	цар
rāsākāre	гострий	yāsār	кров

Подано також тохарські А й тохарські В слова, що походять з наведених пратохарських слів (у переплутаному порядку):

ṣtāṅk, walo, rāskare, āsar, astare, āštār, āstre, asāre, stāṅk, wāl, wlo, pratsāko, pratsak, āknats, aknātsa, tsāṅkār, tsāṅkār, kramartse, krāmārts, rāskār, sam, sām, ysār, sākār, yasar, sākare, ysār.

Завдання 1. Визначте, які слова до якої мови належать, якщо відомо таке:

- в одній із мов деякі слова мають по два варіанти;
- перше слово — тохарське А.

Завдання 2. Визначте мовну приналежність та відновіть пратохарський вигляд таких слів:

- stām, ṣtām** ‘дерево’;
- rtār, ratre** ‘червоний’;
- pārs, parso** ‘лист’.

Завдання 3. Існує припущення, що в тохарській В мові був наголос (приблизно такий самий, як, скажімо, в англійській). Спробуйте пояснити, що є підставою для цієї гіпотези.

Примітка. **ā** — довге *a*, **ṣ** читається приблизно як українське *ш*, **w** — як *в*, **y** — як *й*, **ṅ** — як *ng* в англ. слові *hang*; сполучення літер **ts** позначає єдиний приголосний звук; **ä** — особливий тохарський голосний.

2. Займенники

Марія Рубінштейн

Для опису особових і зворотних займенників у різних мовах лінгвісти використовують так звані індекси — літери латинської абетки (зазвичай це букви i, j, k, ...), якими в реченнях помічають займенники та деякі інші слова. Окрім літер використовується знак * (зірочка). Ось кілька прикладів з української мови:

1. Іван_i побачив себе_i у дзеркалі.
2. Іван_i каже, що він_{i/j/*k} не знає Петра_k.
3. Хлопчик_i грає його_{*i/j} пістолетом.
4. Вплив його_i вчителя_j легко вгадується у його_{i/*j/k} роботі.
5. Дівчинка_i побачила її_{*i/j}.

Завдання 1. Поясніть, що означають індекси та зірочка.

Завдання 2. Розставте індекси (і, якщо потрібно, зірочки) в таких реченнях:

6. Ця риса характеру їй у собі не подобається.
7. Батько завів сина до себе в кімнату.
8. Іван знає, що Петро дав його сину його книгу.

3. Числівник

Мовою даакака число, що дорівнює 2^{40} , можна було б записати таким чином:

**ung sungavi vya ung sungavi vya ung sungavi vya ung sungavi vya ung sungavi vya
ung sungavi a ung sungavi vya ung sungavi vya ung sungavi vya ung sungavi vya
ung sungavi vya meper a ung meper a lim a ung sungavi vya ung sungavi vya ung
sungavi vya sungavi a swa a ung sungavi vya ung sungavi vya ung milipsyes a ló a
ung sungavi vya ung milivyó a milivyó a ung milivyó a milipsyes**

Завдання 1. Перекладіть українською всі слова мови даакака, які можете. Опишіть, яким чином утворено запис числа 2^{40} .

Завдання 2. Які числа записано нижче?

ung sungavi vya milipsyes a swa

ung ló a milivyó

sungavi a lim

Завдання 3. Яким числам відповідають записи **ung sii a milipsii** та **vyer**? Якщо ви маєте кілька гіпотез, випишіть і роз'ясніть їх усі (але не більш ніж три найправдоподібніші).

Примітка. Даакака — австронезійська мова, якою розмовляє близько тисячі мешканців острівної держави Вануату.